

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 24.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Historicus in Chronographica tabula habet saeculo
300.c.19. [Hoc hodie faciunt recentiores Iconocla-
stae, quorum in domibus ac conclauibus, pro cruce
fixo aliq; sacris imaginibus (quibus ante suum nau-
fragium pie oblectabantur ut banturq; iuxta veterē
Christianorum consuetudinem innumeris SS. Patrum
in tota veritate texta recentiorum testimonio com-
probatam) aliud ferme nihil visitur, nisi vel propriæ
ipsorummet aut vxorum effigies, vel impura Luheri,
Caluini, Bezae, Veneris Cupidinis simulachra, aliæque
similia luxuriæ citamenta. Hic mihi Iuliani Apostata
suam statuat imaginem Iesu Christi ante, ponentis fa-
ctum ponderant, tedit in memoriam Calviniani cu-
iusdam Nobilis responsum, mihi ante annos aliquot
non nihil hac de re familiariter percontanti datum.
Si sibi ob oculos ponerentur, hinc quidē Iesu Christi
Regis Regū Imago, illinc vero Regis alius terenti
effigies, se Iesu Christi Imaginē potius, quā Regis ter-
reni effigiem confutaturum. Quippe vlti comparatū
est, ut quibus hæresis semel excecavit mētis oculos, il-
li per difficile terrā celo, & creaturā creatori anteponan-]

VERSUS 24.

*Dicebat recedite: non est enim mor-
tua Puella, sed dormit: Et deride-
bant eum.*

QVÆSTIO I.

Cur dixerit: Puella non est mortua, sed dormit?

Christo
dormiunt
qui nobis
mortui
sunt.

§. 1. **V**ere proprieque mortua erat, alioqui mira-
culum nullum futurum erat; nā cuiuslibet
est dormientem excitare. Curigitur mortuam negat?
Prima Responso, sibi mortuam nō esse, tam enim faci-
le posse ad vitam reuocari, quam excitari dormientē.
Altera non esse eo modo mortuam, ut cæteri qui ante
iudicium extremum non resurgunt, alioqui iustorum
mors somnus est. Hinc & loca, ubi Christianorū cor-
pora conduntur, κοιμητήρια vocantur. Dicitur verus
laudatur: *ὁ ἐν τῷ σῶμα θνήσκων καὶ ἀναστάνων*. Vbi
in somnum incidit fratrem mortis: Gorgias Leontinus ap-
ud Elian. l. 2. c. 35. Frater, inquit, incipit, me fratri trade-
re. Panfanius quoque in Laconicis refert, somno &
morti vti fratribus statuas collocatas. Plutarchus ad
Apollonium vocat mortem *κοιμήσιον*, & *ἀφ' αὐτοῦ*
peregrinationē & absentiam. Verum ita illi, qui mor-
tis consecutaria, præmia, & pœnam non credebant.

VERSUS 27.

*Et transeunte inde Iesu secuti sunt
eum duo cæci clamantes & dicen-
tes. Miserere nostri, fili David.*

QVÆSTIO I.

Quæ in cæcis sanandis contigerunt?

Domi-
cu-
rat, ut tur-
bam vitet.

§. 1. **N**on curauit eos in via, ne continuo noua
turba concurreret, & id fieret, quod post
resuscitatem puellam fugerat. Ideo & domi clam cur-
rat, & præcipit, ne cuiquam indicent, nec simplici mo-
do, sed *ἐν ὀνόματι κυρίου* cum fremitu prohibuit. Quæ-
cunque autem causa prohibendi fuerit, iustam fuisse
non dubitamus.

§. 2. Vocant filium David, ut Messiam esse se cre-
dere profiteantur. Hieron. Comment. in Matth. Au-
diant Marcion & Manichæus, & ceteri heretici, qui verus Ie-
sus, ut Messias instrumentū, & discipulus saluatorē appellari filium David:
siam agnoscent enim non est natus in carne quomodo vocatus filius David.
sunt.

Diffamantur, solet in malum accipi, sed nosse expref-
sit: *διεφύμηνον*. An peccarint, An certo modo prohibe-
buerit, donec inde abissent, non constat.

Contra mandatum egisse mihi videntur. Hieron.
Comm. & Theophylactus excusant veluti grato, alii
peccasse arbitrantur, utcumque res habeat non mali-
tia, sed nimio gaudio, & studio erga Dominum pecca-
runt, si id factum est.

QVÆSTIO I.

Quæ fides cæcorum?

§. 1. **N**on est specialis fiducia, seu actus volunta-
tis, quo confisi fuerint sibi peccata non im-
putari. Id enim credebant, quod Christus exigebat, si
Creditis quia hoc possum facere vobis: Dicunt ei: vtique Domi-
ne. Fidem ergo omnipotentia, non specialis miseri-
cordiæ exegit; nec ex eo quia dixerunt, *miserere nobis*,
colligi potest. Illi tum de visu recipiendo, non de ele-
ctione agebant.

Fidem exigit, ut credant se posse facere, non ut cre-
dant se posse a Deo impetrare, quæ re diuinitatem
suam demonstrat, dum sibi absolute potentiam illam
tribuit.

§. 2. Calvinus admodum varius est, nam l. 3. c. 2.
n. 29. instituit. Fidem proprie in promissione collocat.
Vitam enim a Deo querit, quæ non in mandatis, aut
pœnarum edictis, sed misericordiæ promissione repe-
tatur: eaq; non nisi gratuita: quoniam conditionalis,
quæ ad opera nostra remittitur, non aliter vitam
promittit, quam si perspicimus in nobis litam.

Et lib. 3. c. 4. n. 22. [Peccator vero certam & liqui-
dam absolutionem amplecti potest, vbi simplex illa
conditio apponitur de amplexanda Christi gratia, se-
cundum generalem illam magistri ipsius regulam,
quæ impie spreta in papatu fuit, Secundum fidem
tuam fiat tibi.]

Vbi mira vertigine fidem applicat ad specialem fi-
duciam, cum clare constat, quæ sit fides, secundum
quam factum est illis. [At hoc loco: Quæri inquit po-
test an de potentia Dei, & Christi persuasum esse suffi-
ciat, ut quisquam sit fidelis. Hoc enim sonant verba:
Creditis me posse facere? Atqui ex aliis scripturæ locis
patet notitiam potentia fore: namem vel frigidam, ni-
si de voluntate certi sumus. Christus tamen eorum re-
sponso contentus, ipsorum fidē quasi numeris omni-
bus absolutam laudat. Respondeo, quum prius Dani-
dis filiam confessi sint, de gratia aliud apprehendisse.
Nam hoc titulo redemptorem gētis suæ, bonorumq;
omnium autore thronabant. Ipse ergo de sua potētia
quæ ens, alius percontatur, an se iō credant. Fides er-
go Dei misericordiam & paternum amorem cum po-
tentia, Christi etiam propitiā voluntatem cum vir-
tute complectitur. Sed quia Dei potentia & Christi
virtuti minus quam decebat, vulgo tribuunt homi-
nes, non abs re hæc quæstio cæcis proponitur, an
credant Christum posse quod ore professi sunt.
Quamquam simpliciter scire voluit Christus, an sibi
ex animo deferrent Messia honorem. Et hac de causa
laudatur eorum fides, quod in illa humili contempta-
que specie filium Davidis apprehendebant.]

Respondeo: Verbis Christi cum aperte refutari. Quam-
Christus enim quærit, non alia dere, sed an crede-
rent, posse se hoc facere: Non vero an vellet, volunta-
tis incerti erant. Cuius indicium erat quod sequentes clamant
veluti neglexit, nec responsum dedit; ut vellet, roga-
bant. Credebant filium David, & redemptorem; non
tamen idcirco etiam hoc credebant, fore ut ipsorum
oculos aperiret; multos enim esse cæcos, surdos, clau-
dos, sciebant, quibus id beneficium non præstiterit,
nec ta-